

JOURNAL of SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Received/Makale Geliş 21.01.2021
Published /Yayınlanma 31.03.2021
Article Type/Makale Türü Research Article

Citation/Alıntı: Kurt, M., Şentürk, H., Şentürk, F. & Öz, N. (2021). Karataş tekne balıkçılığının genel durumu. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 8(67), 611-623.
<http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.2350>

Mehmet KURT
<https://orcid.org/0000-0001-8869-3400>
Milli Eğitim Bakanlığı, Adana / TÜRKİYE

Hakkı ŞENTÜRK
<https://orcid.org/0000-0003-4598-961X>
Milli Eğitim Bakanlığı, Adana / TÜRKİYE

Filiz ŞENTÜRK
<https://orcid.org/0000-0002-6428-655X>
Milli Eğitim Bakanlığı, Adana / TÜRKİYE

Nazmi ÖZ
<https://orcid.org/0000-0003-3501-7155>
Milli Eğitim Bakanlığı, Adana / TÜRKİYE

KARATAŞ TEKNE BALIKÇILIĞININ GENEL DURUMU

THE GENERAL SITUATION OF KARATAŞ BOAT FISHERS

ÖZET

Karataş tekne balıkçılarının demografik ve sosyo-ekonomik yapısı ile Karataş balıkçılığının mevcut durumunu öğrenmek, sorunlarını tespit etmek ve çözüm önerileri sunmak amacıyla hazırlanmış bir çalışmadır. Araştırmanın oluşumunda bilimsel araştırma aşamalarından katılımlı gözlem, alan taraması, deneysel araştırma (görüşme ve anket) teknikleri uygulanmıştır. Adana ili Karataş ilçesinde 35 adet büyük ve 200 adet küçük olmak üzere toplam 235 balıkçı teknesi vardır. Çalışmamız tesadüfi örnekleme yoluyla seçilmiş 100 tekne balıkçısını kapsamaktadır. Toplanan verilerin çözümlenmesinde SPSS 25 istatistiksel paket programından yararlanılmıştır. Karataş tekne balıkçılarının en büyük problemi satılmayan balıklardır. Bölgelerinde uygun depolama ve saklama imkânları olmadığı için avlanan balığın fiyatı piyasada o andaki taleple doğru orantılı olmaktadır. Bu durumun aşılabilmesi için balık saklama ve işleme tekniklerinin kullanılması gerekmektedir. Karataş tekne balıkçılarına yapılacak desteklerle açık denizlerde diğer ülkelerle rekabet etme şansı oluşturulmalıdır. Bu şekilde ülkemizin kronik sorunlarından olan işsizlik için de mevcut istihdam kaynağı geliştirilmiş olacaktır. Açık deniz balıkçılığının gelişimi ile balıkçıların yıl boyu avlanma imkânı sağlanmış olacaktır. Su Ürünleri Fakülteleri ve balıkçılık üzerine araştırma yapan kurumlar ile balıkçılar arasında irtibat sağlanarak balıkçıların gelenekselden profesyonel avcılara dönüştürülmesi sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Karataş, Tekne Balıkçıları, Kıyı Balıkçılığı, Balıkçılık.

ABSTRACT

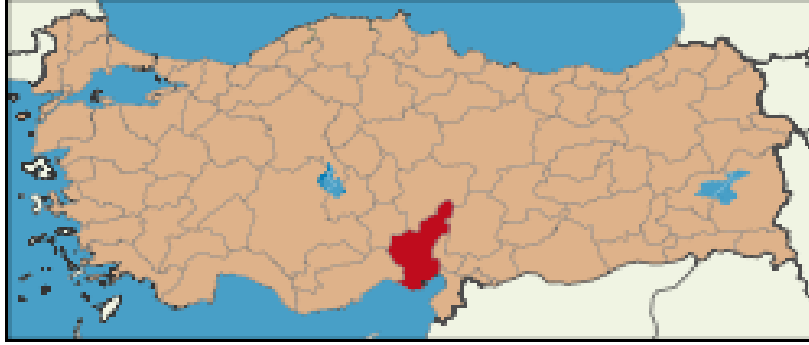
The study is prepared in order to learn the demographic and socio-economic structure of Karataş boat fishermen and the current situation of Karataş fisheries, to identify their problems, and to offer possible solutions. In the formation of the research, participatory observation, field survey, and experimental research techniques (interview and survey) were applied as scientific research stages. There are a total of 235 fishing boats, 35 large and 200 small, in the Karataş district of Adana province. The study includes 100 boat fishermen selected by random sampling. SPSS 25 statistical package program was used to analyze the data. The biggest problem of the Karataş boat fishermen is the unsold fish. Since there are no suitable storage facilities in the region, the price of the fish is directly proportional to the current demand of the market. In order to overcome this situation, fish storage and processing techniques should be used. With the support to be made to the Karataş boat fishermen, the chance to compete with other countries on the open seas should be created. In this way, a source of employment will be provided for unemployment, which is one of the chronic problems of our country. With the development of open sea fishing, the fishermen will be able to hunt all year round. It should be ensured that fishermen are transformed from traditional to professional hunters by establishing liaison between faculties of aquaculture, research institutions, and the fishermen.

Keywords: Karataş, Boat Fishermen, Coastal Fishing, Fishing.

1. GİRİŞ

Türkiye ada kıyıları da dâhil olmak üzere 8333 km kıyı şeridine sahip, üç tarafı denizle çevrili, 177714 km akarsu, irili ufaklı 200 doğal gölü bulunan ve bu göllerden 100'ünde balıkçılık faaliyeti mevcut olan bir ülkedir. Bu kadar zengin deniz ve iç su kaynaklarına sahip olan Türkiye'de su ürünleri üretiminin, kaynaklara kıyasla yüksek olduğu söylenemez. Türkiye denizlerinden; Karadeniz'de 163, Marmara Denizi'nde 200 ve Akdeniz'de 500 balık türü bulunmasına rağmen çok az sayıda balık türü ticari önem taşımaktadır (Çelikkale, Düzgüneş ve Okumuş, 1999).

Adana, Türkiye'nin bir ili ve en kalabalık altıncı şehridir. 2019 yılı verilerine göre 2.258.718 nüfusa sahiptir (TÜİK, 2019a). İlin yüz ölçümü 13.844 km²'dir. İlde km²'ye 160 kişi düşmektedir. Şehir merkezi, Akdeniz'den 30 km içeride Seyhan Nehri'nin üzerinde bulunmaktadır. Akdeniz sahil şeridinde ise Karataş ve Yumurtalık ismi ile iki adet sahil ilçesi bulunmaktadır.

Şekil.1: Adana İli Haritası (URL 1)

Akdeniz Bölgesi'nde, Adana iline bağlı bir ilçe olan Karataş, kuzeyde Yüreğir, kuzeydoğusunda Ceyhan, doğusunda Yumurtalık, güneydoğu, güney ve batıda Akdeniz, kuzeybatısında da Mersin ili ve Seyhan ilçesi ile çevrilidir. İlçe toprakları Adana İlinin Akdeniz'e doğru çıkıntı yapan güney bölümünde yer alır. Adana'ya 47 km. uzaklıkta bulunan Karataş'ın yüzölçümü 922 km² dir. Karataş merkezinde 4 olmak üzere toplam 43 adet Mahallesi bulunmaktadır. Karataş ilçe merkezi 8.504, Belde ve Köyler 21.671 olmak üzere toplam nüfusu 30,175'tir (TÜİK, 2019b)

Şekil.2: Karataş İlçesi Haritası (URL 1)

Çukurova'da yer alan ilçe toprakları tamamen düz ovalık bir arazi yapısına sahiptir. İlçenin Akdeniz kıyısında doğal kumsalları vardır ve sahil uzunluğu 60 km'dir. Batıda Seyhan, doğuda da Ceyhan Irmağı ilçenin doğal sınırını oluşturur. Kıyıda kumul setleri ile deniz arasında lagünler bulunmaktadır. Bunlar doğuda (Hurma Boğazı) Akyayan ve Kokarot, ortada Akyatan, batıda Tuz gölleridir (URL 1).

Akdeniz iklimine sahip olan Karataş'ın temel geçim kaynağı ilçede balıkçılık, köylerde ise tarım ve kısmen de hayvancılıktır. Balıkçılık, açık denizde ve ilçede mevcut Akyatan, Hurmaboğazı ve Tuzla Ağyatan dalyanlarında yapılmaktadır. En fazla avlanan ve üretilen balıklar çupra, levrek ve kefaldir.

Tablo 1: Karataş'ta Avlanan Balık Çeşitleri

Denizden Elde Edilen Balık Çeşitleri		Dalyandan Elde Edilen Balık Çeşitleri
Kefal	Kupez	Kefal
Levrek	Mezgit	Levrek
Çipura	Karagöz	Çipura
Barbunya	Logos	
İzmarit		

Kaynak: (URL 1)

Su ürünleri avcılığı; insanların sağlıklı besin tüketimine önemli katkısı olan, sahil kentlerindeki insanlara istihdam sunan ve sahip olduğu yüksek katma değerle ülke ekonomisinde önemli yeri olan tarım sektörünün önemli bir parçasıdır (Yağlıoğlu, 2013). Su ürünleri günümüzde ve gelecekte Türkiye'nin ekonomisine sürekli katkı sağlayan önemli doğal canlı kaynaklardır. Su ürünleri üretimi 645 bin ton olup, bu üretimin büyük bölümü avcılıktan (550 bin ton) sağlanmaktadır. Avcılıkla elde edilen üretimin büyük kısmını da deniz balıkları avcılığı (505 bin ton) oluşturmaktadır. Türkiye'nin toplam su ürünleri üretiminin %78,34'ü denizlerden, %7,07'si iç sulardan ve %14,59'u yetiştiricilikten sağlanmaktadır (Rad ve Delioğlu, 2006).

Türkiye'de avcılığı yapılan deniz ürünleri üretiminde 2017 yılında ilk sırayı %49 (157952 t)'luk oran ile Doğu Karadeniz Bölgesi almıştır. Bu bölgeyi %24,2 (77900,8 t) ile Batı Karadeniz, %14,8 (47676,6 t) ile Ege, %7,7 (24832,1 t) ile Marmara ve %4,3 (13811,3 t) ile Akdeniz izlemiştir (TÜİK, 2019a). Akdeniz'in suyu biyolojik olarak Türkiye'nin diğer denizlerinden daha fakir olmasına karşın Akdeniz'de türler daha yüksek pazar değerine sahiptir (Ünal, 2006). Kıyı ve kıyı ötesi balıkçılık karakterini taşıyan Türkiye'de balıkçı gemileri, büyük ölçüde kıyılarda avlanan yakın sahil teknesi olma özelliklerini göstermektedir (Şahinler, Can, Görgülü, & İğne, 2005; Kınacıgil & İlkyaz, 1997).

Avcılıkla elde edilen su ürünleri üretimimizin artırılabilmesi avcılığın sürdürülebilirliğine bağlı olup; su ürünleri avcılık politikaları ekonomik, sosyal ve biyolojik özellikler dikkate alınarak balıkçılığın düzenlenmesine yöneliktir. Günümüzde balıkçılığın sosyo-ekonomik boyutu sürdürülebilir balıkçılık faaliyetlerinin önemli bir parçası olarak ele alınmaktadır.

1.1. Amaç

Araştırma; Karataş tekne balıkçıların demografik ve sosyo-ekonomik yapısı ile Karataş balıkçılığının mevcut durumunu öğrenmek, sorunlarını tespit etmek ve çözüm önerileri sunmak amacıyla hazırlanmış bir çalışmadır.

2. YÖNTEM

Bu çalışma, anket tekniğinin kullanıldığı bir alan araştırmasıdır. Araştırmanın oluşumunda bilimsel araştırma aşamalarından katılımlı gözlem, alan taraması, deneysel araştırma (görüşme ve anket) teknikleri uygulanmıştır.

2.1. Evren ve Örneklem

Adana ili Karataş ilçesinde 35 Adet büyük ve 200 Adet küçük olmak üzere toplam 235 balıkçı teknesi vardır. Çalışmamız tesadüfi örneklem yoluyla seçilmiş 100 tekne balıkçısını kapsamaktadır.

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında örneklerden elde edilecek bilgi ve verileri toplamak üzere 28 sorudan oluşan bir anket geliştirilmiştir. İlgili örnekleme bu anket uygulanmıştır.

2.3. Veri Toplama Aracının Dağıtılması ve Toplanması

Anket formlarının dağıtılması işlemi 2020 yılı Ocak ayının 1. haftası gerçekleştirilmiştir. Araştırma örnekleme göz önünde bulundurularak 100 anket formu hazırlanmış ve örnekleme oluşturan deneklere araştırmacılar tarafından uygulanmıştır. Anket formlarından 23 tanesi doldurulmamış olup, 3 tanesi yeterli bulunmayarak değerlendirmeye alınmamıştır. Böylece geçerlilik ve güvenilirlik çalışması için 74 anket formu değerlendirme kapsamına alınmıştır.

2.4. Proje Verilerinin Analizi

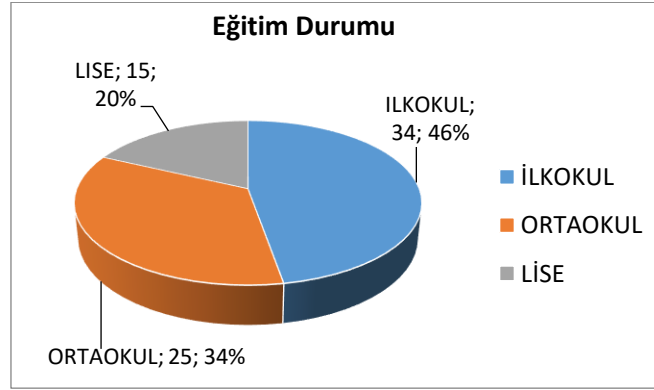
Anket tekniği kullanılarak elde edilen veriler ham bilgiler oldukları için istatistiksel açıdan anlamlı hale getirilmesi gerekmektedir. Araştırmamızda toplanan verilerin çözümlenmesinde SPSS 25 istatistiksel paket programından yararlanılmıştır.

3. BULGULAR

Tablo2: Karataş Tekne Balıkçılarının Yaş Dağılımı

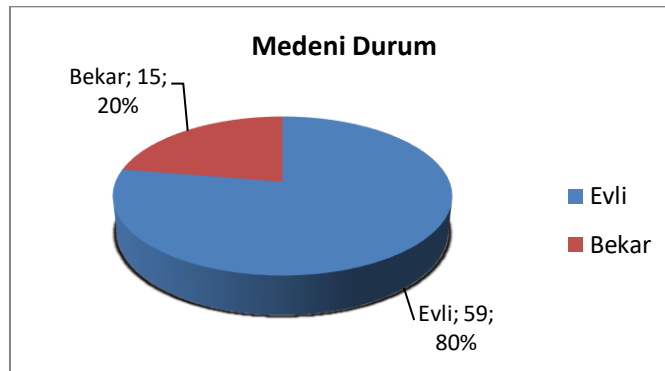
Yaş Grupları	Frekans	%
19-	0	0
20-30	28	37,8
31-40	29	39,2
41-50	15	20,3
51-60	2	2,7
61+	0	0
Toplam	74	100,0

Karataş tekne balıkçılarının yaş dağılımı; 31-40 29 (39,2), 20-30 yaş grubu 28 (37,8), 41-50 15 (20,3), 51-60 2 (2,7) ve 61+ 0 (0) kişidir. Karataş tekne balıkçılarının en genci 20 yaşında, en yaşlısı ise 60 yaşındadır. Daha çok orta-yaş grubu olarak ifade edilen 20 ile 40 yaş arasında balıkçı bulunmaktadır.

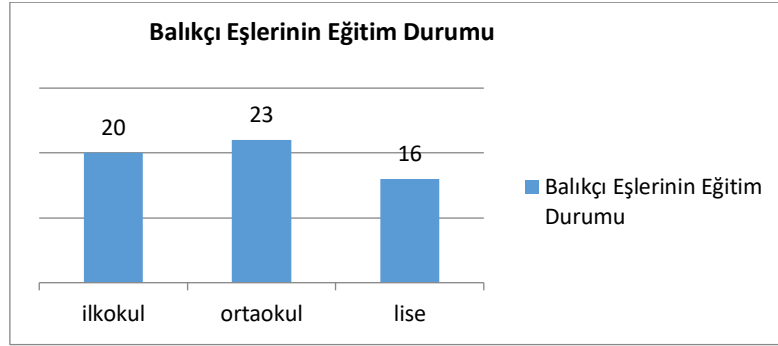
Şekil.3: Karataş Tekne Balıkçılarının Eğitim Durumu

Karataş tekne balıkçılarının eğitim durumuna bakıldığında okur-yazar olmayan ya da bir yüksek okul mezununa rastlanmamıştır. Ankete katılanların 53'ü (%71) ilköğretim, 15'i (%20) lise ve 6'sı (%8) ortaokul mezunudur.

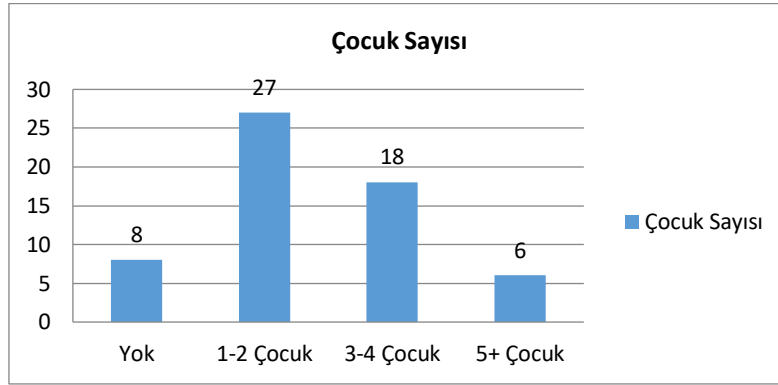
Şekil.4: Karataş Tekne Balıkçılarının Medeni Durumu

Karataş tekne balıkçılarının medeni durumu incelendiğinde, 59'u (%80) evli ve 15'inin (%20) bekar olduğu görülmektedir.

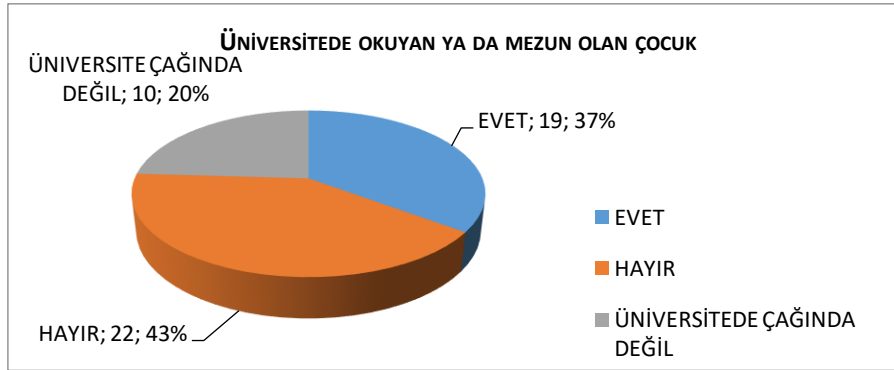
Şekil.5: Karataş Tekne Balıkçılarının Eşlerinin Eğitim Durumları Dağılımı

Evli olan 59 Karataş tekne balıkçısının eşlerinin 23'ü ortaokul, 20'si ilkokul ve 16'sı lise mezunudur. Okur-yazar olmayan ya da yüksekokul mezunu eş yoktur.

Şekil.6: Karataş Tekne Balıkçılarının Çocuk Sayıları

59 evli Karataş tekne balıkçısının 27'sinin 1-2 çocuğu var, 18'inin 3-4 çocuğu var 8'inin çocuğu yok ve 6'sının 5+ çocuğu vardır. Bu sonuçlara göre Karataş tekne balıkçıları çok çocuklu değildir diyebiliriz.

Şekil.7: Çocuğu Olan 51 Karataş Tekne Balıkçısının Çocuklarının Üniversite Eğitimi Durumu

Çocuğu olan Karataş tekne balıkçılarının 22'sinin (%43) çocuklarının üniversite mezunu olan ya da üniversitede okuyan çocuğunun bulunmadığı, 19'unun (%37) üniversite mezunu ya da öğrencisi olduğu ve 10'unun çocuğunun (%20) üniversite çağında olmadığı görülmektedir.

Tablo3: Karataş Tekne Balıkçılarının Sosyal Güvenceleri

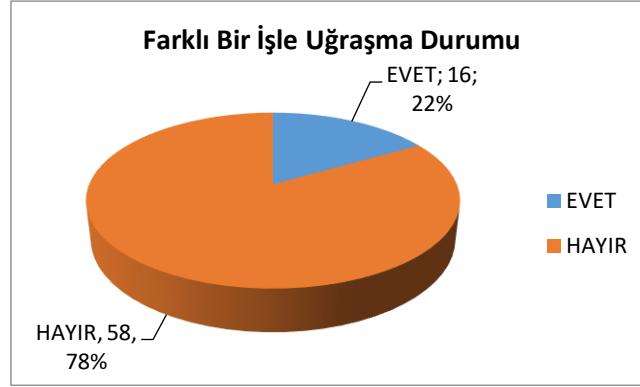
Sosyal Güvence	Frekans	%
S.S.K. BAĞKUR	74	100,0
Toplam	74	100,0

Karataş tekne balıkçılarının tamamı sosyal güvenceye sahiptir.

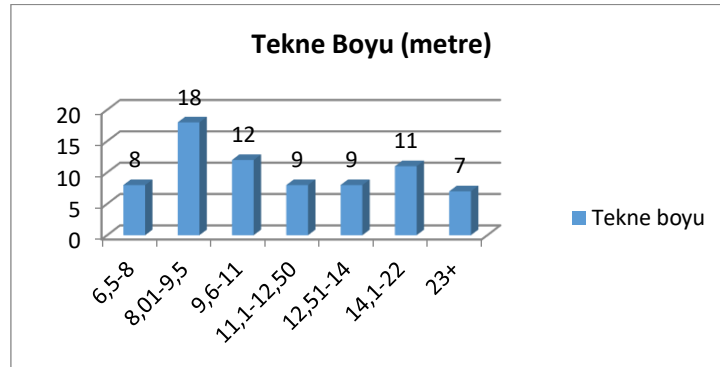
Tablo 4: Karataş Tekne Balıkçılarının Balıkçılığı Seçme Nedeni Dağılımı

Balıkçılığı seçme nedeniniz	Frekans	%
Babadan kalma	42	56,8
Ek gelir	16	21,6
İşsizlik	16	21,6
Toplam	74	100,0

Karataş tekne balıkçılarının balıkçılığı seçme nedeni olarak; 42'si (56,8) babadan kalma meslek olduğunu, ek gelir olarak diyenler 16 (%21,6), işsizlik nedeniyle diyenler ise 16 (%21,6)'dır.

Şekil.8: Karataş Tekne Balıkçılarının İkinci Bir İşle Uğraşma Durumları

Karataş tekne balıkçılarının 58'i (%78) sadece balıkçılık yapmakta iken 16'sı ikinci bir iş ile de uğraşmaktadır.

Şekil.9: Karataş tekne balıkçılarının teknelerinin boyları (Metre)

Karataş tekne balıkçılarının kullandığı tekne boyları; 18 kişi 8,01-9,5 metrelik, 12 kişi 9,6-12,50 metrelik, 11 kişi 14,1-22 metrelik, 9 kişi 11,1-12,50 metrelik, 9 kişi 12,51-14 metrelik, 8 kişi 6,5-8 metrelik ve 7 kişi 23 metre ve üzeridir.

Tablo5: Karataş Tekne Balıkçılarının Kullandıkları Tekne Yaşları

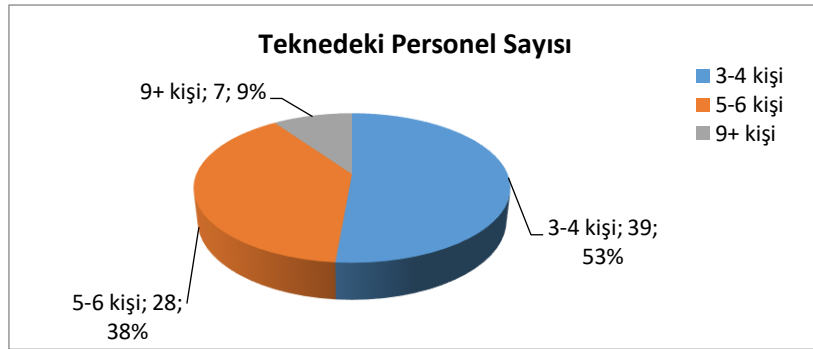
Teknenin Yaşı	Frekans	%
1-5	19	25,7
6-10	25	33,8
11-15	16	21,6
16-20	8	10,8
21-25	6	8,1
Toplam	74	100,0

Karataş tekne balıkçılarının kullandıkları teknelerin yaşları; 25 kişinin teknesi 6-10 arası yaşta, 19 kişinin teknesi 1-5 arası yaşta, 16 kişinin teknesi 11-15 yaşta, 8 kişinin teknesi 16-20 arası yaşta ve 6 kişinin teknesi 21-25 yaş arasıdır.

Tablo.6: Karataş Tekne Balıkçılarının Kullandığı Teknelerin Motor Güçleri

Teknenin Motor Gücü	Frekans	%
17-50	15	20,3
100-200	17	23,0
201-300	31	41,9
301-400	4	5,4
401-500	5	6,8
501-600	2	2,7
601-800	0	0
Toplam	74	100,0

Karataş tekne balıkçılarının kullandığı teknelerinin motor güçleri; 31 kişinin (%41,9) teknesinin motor gücü 201-300 arası, 17 kişinin (%23) teknesinin motor gücü 100-200 arası, 15 kişinin (%20,3) teknesinin motor gücü 17-50 arası, 5 kişinin (%6,8) teknesinin motor gücü 401-500 arası, 4 kişinin (%5,4) teknesinin motor gücü 301-400 arası ve 2 kişinin (%2) teknesinin motor gücü 501-600 arasındır.

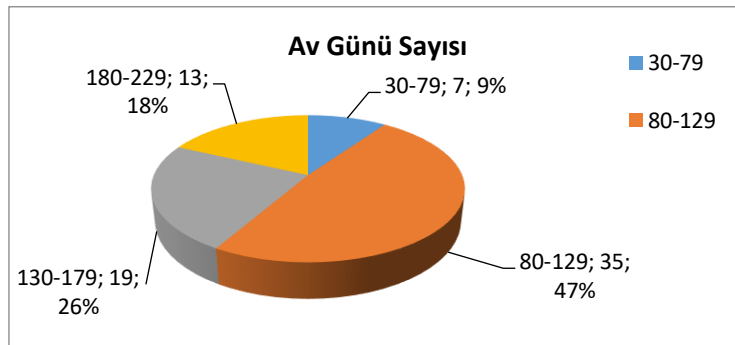
Şekil.10: Karataş Tekne Balıkçılarının Teknelerinde Çalışan Personel Sayısı

Karataş tekne balıkçılarının teknelerinde çalıştırdığı personel sayısı; 3-4 personel çalıştıran tekne sahibi 39 kişi (%53), 5-6 personel çalıştıran tekne sahibi 28 kişi (%38) ve 9 ve daha fazla personel çalıştıran tekne sahibi sayısı 7 kişidir (%9).

Tablo.7: Karataş Tekne Balıkçılarının Kullandıkları Av Araçları

Kullanılan Av Araçları	Frekans	%
Uzatma ağı	30	40,5
Trol ağı + Uzatma ağı	35	47,3
Trol ağı + Gırgır + Uzatma ağı + Algarna	9	12,2
Toplam	74	100,0

Karataş tekne balıkçılarının kullandıkları av araçları; 35 kişi (%47,3) trol ağı + uzatma ağı kullanmaktadır, 30 kişi (%40,5) uzatma ağı kullanmaktadır, 9 kişi (%12,2) ise trol ağı + gırgır + uzatma ağı + algarna kullanmaktadır.

Şekil.11: Karataş Tekne Balıkçılarının Avlanma Gün Sayısı

Karataş tekne balıkçılarının; 35'i (%47) 80-129 gün arası avlanmakta, 19'u (%26) 130-179 gün arası avlanmakta, 13'ü (%18) 180-229 gün arası avlanmakta ve 7'si (%9) 30-79 gün arası avlanmaktadır. 230 gün ve üzeri avlanan balıkçı yoktur.

Şekil.12: Karataş Tekne Balıkçılarının Bir Seferde Avladıkları Balık Miktarı (Kg)

Karataş tekne balıkçılarının bir seferde avladıkları balık miktarı; 34 kişi 0-49 kg arası, 24 kişi 50-99 kg arası, 9 kişi 100-150 kg arası, 4 kişi 151-199 kg arası, 1 kişi 200-300 kg arası ve 2 kişi 1000+kg'dır.

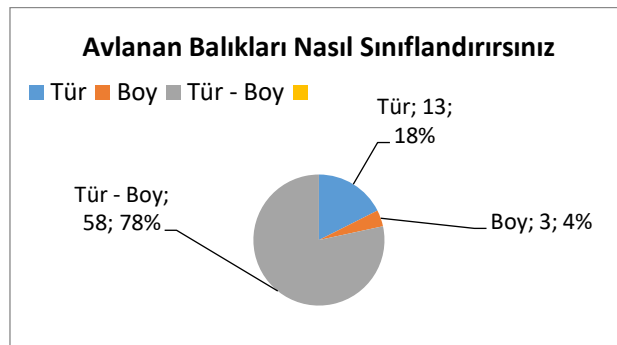
Şekil.13: Karataş Tekne Balıkçılarının 1 Günde Ava Çıkma Sayısı

Karataş tekne balıkçılarının bir günde ava çıkma sayıları; 68 kişi (%92) günde bir defa, 6 kişi (%8) ise günde 2 defadır.

Tablo.8: Karataş Tekne Balıkçılarının Avladıkları Balıkların Sınıflandırılması

Avlanan Balıkların Sınıflandırılması	Frekans	%
Evet	74	100,0
Hayır	0	0
Toplam	74	100,0

Karataş tekne balıkçıları avladıkları balıkları sınıflandırdıkları görülmüştür.

Şekil.14: Karataş Tekne Balıkçılarının Avladıkları Balıkları Sınıflandırma Çeşitleri

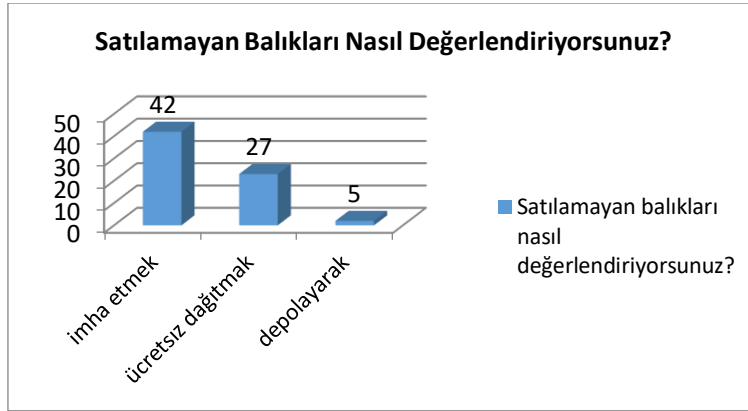

Karataş tekne balıkçıları avladıkları balıkları sınıflandırma çeşitleri; 58 kişi (%78) balıkları hem türüne hem boyuna göre, 13 kişi (%18) balık türüne göre ve 3 kişi (%4) de balık boyu iledir.

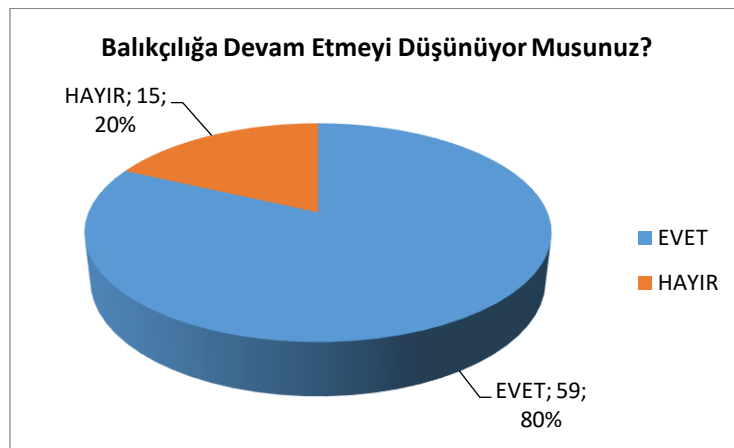
Şekil.15: Karataş tekne balıkçılarının avlanan balıkları pazarlama şekli

Avlanılan balıkları, Karataş tekne balıkçılarından 69'u (%93) toptan, 5'i (%7) perakende olarak pazarlamaktadırlar.

Şekil.16: Karataş Tekne Balıkçılarının Avladıkları ve Satılmayan Değerlendirme Şekli

Karataş tekne balıkçılarının avladığı ve satmadığı balıkları nasıl değerlendirdiği sorusuna; 42 kişi imha ederek, 27 kişi ücretsiz dağıtarak, 5 kişi ise depolayarak değerlendirdiklerini ifade etmişlerdir.

Şekil.17: Karataş Tekne Balıkçılarının Balıkçılığa Devam Etmeyi Düşünüyor musunuz? Sorusuna Verdiği Cevap Dağılımı

Karataş tekne balıkçılarının mesleklerine devam etme isteği sorulduğunda; 59 kişi (%80) balıkçılık mesleğine devam etmek istediklerini ve 15 kişi ise (%20) devam etmeyi düşünmediğini söylemişlerdir.

Şekil.18: Karataş Tekne Balıkçılarının Balıkçılık Hakkında Bir Kurumdan Bilgi Alıyor musunuz? Sorusunun Cevap Dağılımı

Karataş tekne balıkçıları, balıkçılık hakkında bir kurumdan bilgi alıyor musunuz sorusunu, 47 kişi (%64) evet alıyoruz, 27 kişi (36) ise hayır almıyoruz şeklinde cevaplamıştır.

Tablo.9: Karataş Tekne Balıkçılarının; Gerekli Destekler Verilirse Balıkların Çoğalması İçin Balık Yasağının Birkaç Yıl Sürmesini İster misiniz? Sorusuna Verdiği Cevap Dağılımı

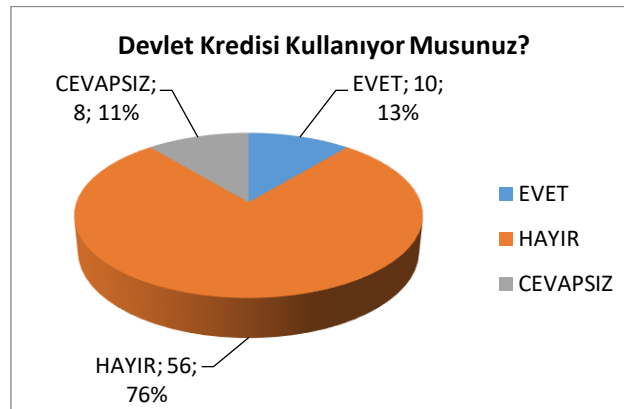
Gerekli destekler verilse balıkların çoğalması için balık yasağının birkaç yıl sürmesini ister misiniz?	Frekans	%
Evet	58	78,4
Hayır	7	9,5
Cevapsız	9	12,2
Toplam	74	100,0

Karataş tekne balıkçıları gerekli destek verilirse balıkların çoğalması için balık yasağının birkaç yıl sürmesini ister misiniz sorusunu; 58 kişi (%78,4) evet, 7 kişi (%9,5) hayır olarak cevaplamış, 9 kişi (%12,2) ise cevapsız bırakmıştır.

Tablo.10: Karataş Tekne Balıkçılarının; Av Yasağı Süresini Nasıl Değerlendiriyorsunuz? Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı

Av yasağı süresini nasıl değerlendiriyorsunuz?	Frekans	%
Kısa	36	48,6
Yeterli	23	31,1
Uzun	15	20,3
Toplam	74	100,0

Karataş tekne balıkçıları av yasağı süresini nasıl değerlendiriyorsunuz? Sorusunu; 36 kişi (%48,6) kısa, 15 kişi (%20,3) uzun olarak değerlendirirken, 23 kişi (%31,1) de yeterli olarak değerlendirmiştir.

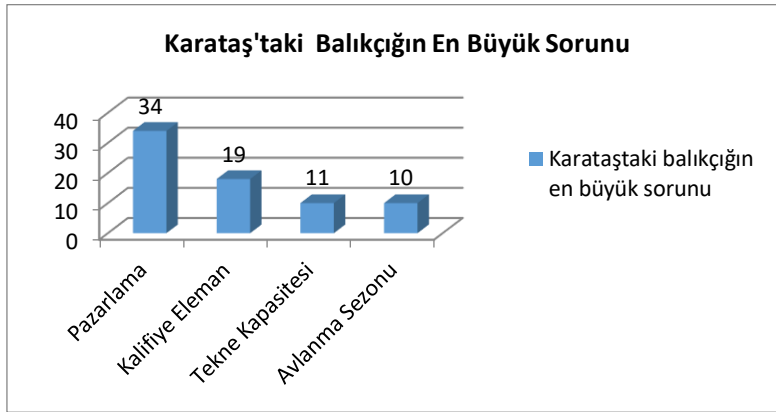
Şekil.19: Karataş Tekne Balıkçılarının Devlet Kredisi Kullanıyor musunuz? Soruna Verdiği Cevap Dağılımı

Karataş tekne balıkçılarının devlet kredisi kullanıyor musunuz sorusunu; 56 kişi (%76) hayır, 10 kişi (%13) evet olarak cevaplamış, 8 kişi (%11) ise cevapsız bırakmıştır.

Tablo.11: Karataş Tekne Balıkçılarının; Birkaç Balıkçıyla Birleşerek Daha Büyük Bir Tekne Almayı Düşünür müsünüz? Sorusuna Verdiği Cevap Dağılımı

Birkaç Balıkçıyla Birleşerek Daha Büyük Bir Tekne Almayı Düşünür müsünüz?	Frekans	%
Evet	25	33,8
Hayır	39	52,7
Cevapsız	10	13,5
Toplam	74	100,0

Karataş tekne balıkçılarının, birkaç balıkçıyla birleşerek daha büyük bir tekne almayı düşünür müsünüz? sorusunu 39 kişi (%52,7) hayır, 25 kişi (%33,8) evet olarak cevaplamış, 8 kişi (%11) ise cevapsız bırakmıştır.

Şekil.20: Karataş Tekne Balıkçılarının Karataş'taki Balıkçılığın En Büyük Sorunu Nedir? Sorusuna Verdiği Cevap Dağılımı

Karataş tekne balıkçılarının karşılaştıkları sorunları; 34 kişi pazarlama sorunları, 19 kişi kalifiye eleman bulamamak, 11 kişi tekne kapasitesinin düşüklüğü ve 10 kişi ise avlanma sezonu olarak cevaplamıştır.

4. SONUÇ ve TARTIŞMA

Karataş tekne balıkçılarının yaş dağılımı; 31-40 29 (39,2), 20-30 yaş grubu 28 (37,8), 41-50 15 (20,3), 51-60 1(1,35) ve 61+ 1(1,35) kişidir. Karataş tekne balıkçılarının en genci 20 yaşında, en yaşlısı ise 60 yaşındadır. Daha çok orta-yaş grubu olarak ifade edilen 20 ile 40 yaş arasında balıkçı bulunmaktadır.

Karataş tekne balıkçılarının eğitim durumuna bakıldığında okur-yazar olmayan ya da bir yüksek okul mezununa rastlanmamıştır. Ankete katılanların 53'ü (%20) lise, 34'ü (%46) ilkök ve 25'i (%34) ortaokul mezunudur. Karataş tekne balıkçılarının eğitim durumları orta seviyededir diyebiliriz.

Karataş tekne balıkçılarının medeni durumu incelendiğinde, 59'unun (%80) evli, 15'inin (%20) bekar olduğu görülmektedir.

Evli olan 59 Karataş tekne balıkçısının eşlerinin 23'ü ortaokul, 20'si ilkök ve 16'sı lise mezunudur. Okur-yazar olmayan ya da yüksek okul mezunu eş yoktur. Karataş tekne balıkçılarının eşlerinin eğitim durumları orta seviyededir diyebiliriz.

59 evli Karataş tekne balıkçısının 27'sinin 1-2 çocuğu var, 18'inin 3-4 çocuğu var, 8'inin çocuğu yok ve 6'sının 5+ çocuğu vardır. Karataş tekne balıkçıları çok çocuklu değildir diyebiliriz.

Çocuğu olan Karataş tekne balıkçılarının 22'sinin (%43) çocuklarının üniversite mezunu olan ya da üniversitede okuyan çocuğunun bulunmadığı, 19'unun (%37) üniversite mezunu ya da öğrencisi olduğu ve 10'unun çocuğunun (%20) üniversite çağında olmadığı görülmektedir. Karataş tekne balıkçılarının çocuklarının eğitim durumunun üniversiteye giriş anlamında iyi olduğunu söyleyebiliriz.

Karataş tekne balıkçılarının tamamı sosyal güvenceye sahiptir.

Karataş tekne balıkçılarının balıkçılığı seçme nedeni olarak; 42'si (56,8) babadan kalma meslek olduğunu, ek gelir olarak diyenler 16 (%21,6), işsizlik nedeniyle diyenler ise 16 (%21,6)'dır.

Karataş tekne balıkçılarının 58'i (%78) sadece balıkçılık yapmakta iken 16'sı ikinci bir iş ile de uğraşmaktadır.

Karataş tekne balıkçılarının kullandığı tekne boyları; 18 kişi 8,01-9,5 metrelik, 12 kişi 9,6-12,50 metrelik, 11 kişi 14,1-22 metrelik, 9 kişi 11,1-12,50 metrelik, 9 kişi 12,51-14 metrelik, 8 kişi 6,5-8 metrelik ve 7 kişi 23 metre ve üzeri boylardadır.

Karataş tekne balıkçılarının kullandıkları teknelerin yaşları; 25 kişinin teknesi 6-10 arası yaşta, 19 kişinin teknesi 1-5 arası yaşta, 16 kişinin teknesi 11-15 yaşta, 8 kişinin teknesi 16-20 arası yaşta ve 6 kişinin teknesi 21-25 yaş arasıdır.

Karataş tekne balıkçılarının kullandığı teknelerinin motor güçleri; 31 kişinin (%41,9) teknesinin motor gücü 201-300 arası, 17 kişinin (%23) teknesinin motor gücü 100-200 arası, 15 kişinin (%20,3) teknesinin motor gücü 17-50 arası, 5 kişinin (%6,8) teknesinin motor gücü 401-500 arası, 4 kişinin (%5,4) teknesinin motor gücü 301-400 arası ve 2 kişinin (%2) teknesinin motor gücü 501-600 arasıdır.

Karataş tekne balıkçılarının teknelerinde çalıştırdığı personel sayısı; 3-4 personel çalıştıran tekne sahibi 39 kişi (%53), 5-6 personel çalıştıran tekne sahibi 28 kişi (%38) ve 9 ve daha fazla personel çalıştıran tekne sahibi sayısı 7 kişidir (%9).

Karataş tekne balıkçılarının kullandıkları av araçları; 35 kişi (%47,3) trol ağı + uzatma ağı kullanmaktadır, 30 kişi (%40,5) uzatma ağı kullanmaktadır, 9 kişi (%12,2) ise trol ağı + gırgır + uzatma ağı + algarna kullanmaktadır

Karataş tekne balıkçılarının; 35'i (%47) 80-129 gün arası avlanmakta, 19'u (%26) 130-179 gün arası avlanmakta, 13'ü (%18) 180-229 gün arası avlanmakta ve 7'si (%9) 30-79 gün arası avlanmaktadır. 230 gün ve üzeri avlanan balıkçı yoktur.

Karataş tekne balıkçılarının bir seferde avladıkları balık miktarı; 34 kişi 0-49 kg arası, 24 kişi 50-99 kg arası, 9 kişi 100-150 kg arası, 4 kişi 151-199 kg arası, 1 kişi 200-300 kg arası ve 2 kişi 1000+kg'dır.

Karataş tekne balıkçılarının bir günde ava çıkma sayıları; 68 kişi (%92) günde bir defa, 6 kişi (%8) ise günde 2 defadır.

Karataş tekne balıkçıları avladıkları balıkları sınıflandırdıkları görülmüştür.

Karataş tekne balıkçıları avladıkları balıkları sınıflandırma çeşitleri; 58 kişi (%78) balıkları hem türüne hem boyuna göre, 13 kişi (%18) balık türüne göre ve 3 kişi (%4) de balık boyu ile.

Avlanılan balıkları, Karataş tekne balıkçılarından 69'u (%93) toptan, 5'i (%7) perakende olarak pazarlamaktadırlar.

Karataş tekne balıkçılarının avladığı ve satmadığı balıkları nasıl değerlendirdiği sorusuna; 42 kişi imha ederek, 27 kişi ücretsiz dağıtarak, 5 kişi ise depolayarak değerlendirdiklerini ifade etmişlerdir

Karataş tekne balıkçılarının mesleklerine devam etme isteği sorulduğunda; 59 kişi (%80) balıkçılık mesleğine devam etmek istediklerini ve 15 kişi ise (%20) devam etmeyi düşünmediğini söylemişlerdir.

Karataş tekne balıkçıları, balıkçılık hakkında bir kurumdan bilgi alıyor musunuz sorusunu, 47 kişi (%64) evet alıyoruz, 27 kişi (36) ise hayır almıyoruz şeklinde cevaplamıştır.

Karataş tekne balıkçıları gerekli destek verilirse balıkların çoğalması için balık yasağının birkaç yıl sürmesini ister misiniz sorusunu; 58 kişi (%78,4) evet, 7 kişi (%9,5) hayır olarak cevaplamış, 9 kişi (%12,2) ise cevapsız bırakmıştır.

Karataş tekne balıkçıları av yasağı süresini nasıl değerlendiriyorsunuz sorusunu; 36 kişi (%48,6) kısa, 15 kişi (%20,3) uzun olarak değerlendirirken, 23 kişi (%31,1) de yeterli olarak değerlendirmiştir.

Karataş tekne balıkçılarının devlet kredisi kullanıyor musunuz sorusunu; 56 kişi (%76) hayır, 10 kişi (%13) evet olarak cevaplamış, 8 kişi (%11) ise cevapsız bırakmıştır.

Karataş tekne balıkçılarının, birkaç balıkçıyla birleşerek daha büyük bir tekne almayı düşünür müsünüz? sorusunu 39 kişi (%52,7) hayır, 25 kişi (%33,8) evet olarak cevaplamış, 8 kişi (%11) ise cevapsız bırakmıştır.

Karataş tekne balıkçılarının karşılaştıkları sorunları; 34 kişi pazarlama sorunları, 19 kişi kalifiye eleman bulamamak, 11 kişi tekne kapasitesinin düşüklüğü ve 10 kişi ise avlanma sezonu olarak cevaplamıştır.

5. ÖNERİLER

Karataş tekne balıkçılarının en büyük problemi satılmayan balıklardır. Bölgelerinde uygun depolama ve saklama imkanları olmadığı için avlanan balığın fiyatı piyasada o andaki taleple doğru orantılı olmaktadır. Bu durumun aşılabilmesi için balık saklama ve işleme tekniklerinin kullanılması gerekmektedir.

Karataş tekne balıkçılarına yapılacak desteklerle açık denizlerde diğer ülkelerle rekabet etme şansı oluşturulmalıdır. Bu şekilde ülkemizin kronik sorunlarından olan işsizlik için de mevcut istihdam kaynağı geliştirilmiş olacaktır. Açık deniz balıkçılığının gelişimi ile balıkçılarımıza yıl boyu avlanma imkânı sağlanmış olacaktır.

Su Ürünleri Fakülteleri ve balıkçılık üzerine araştırma yapan kurumlar ile balıkçılar arasında irtibat sağlanarak balıkçıların gelenekselden profesyonel avcılara dönüştürülmesi sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- ÇELİKKALE, M.S., DÜZGÜNEŞ, E. ve OKUMUŞ, İ. (1999). *Türkiye Su Ürünleri Sektörü ve Avrupa Birliği ile Entegrasyonu*. Yayın No: 1999-63, İstanbul: İstanbul Ticaret Odası.
- KINACIGİL, H. T. & İLKHAZ, A. T. (1997). Ege Denizi balıkçılığı ve sorunları. *Ege Üniversitesi Su Ürünleri Dergisi*, 14(3-4), 351-367.
- RAD, S. & DELİOĞLAN, Ş. (2006). Taşucu'nda trol tekne balıkçıları ve sosyo-ekonomik göstergeler. *Türkiye VII. Tarım Ekonomisi Kongresi Bildiriler Kitabı*, s.1070-1080, Antalya.
- ŞAHİNLER, S., CAN, M. F., GÖRGÜLÜ, Ö. & İĞNE, K. D. (2005). Samandağ ilçesinde (Hatay) balıkçılığın genel durumu, sorunları ve çözüm önerileri üzerine bir araştırma. *Firat Üniversitesi, Fen ve Müh. Bil. Dergisi*, 17, 605-611.
- TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU [TÜİK] (2019a). Türkiye İstatistik Kurumu, Haber Bülteni. <http://tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=27669>; Son Erişim: 24 Kasım 2019.
- TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU [TÜİK] (2019b). Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayali-Nufus-Kayit-Sistemi-Sonuclari-2020-37210> Erişim: 19 Aralık 2019.
- ÜNAL, V. (2006). Profile of Fishery Cooperatives and Estimation of Socio-Economic Indicators in Marine Small-Scale Fisheries. *Case Studies in Turkey. (In English), M. Sc. Thesis on Fisheries Economics and Management, University of Barcelona, Barcelona, 74.*
- YAĞLIOĞLU, D. (2013). Akçakoca (Batı Karadeniz) balıkçılığı ve balıkçıların sosyoekonomik analizi. *Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Dergisi*, 9(1), 35-42.

URL 1. karatas.gov.tr. Erişim Tarihi:12 Aralık 2019